

OSADA

V zajetí nelidského světa
je nejtěžší zůstat člověkem.

KIR BULYČOV

TRIFID

Překlad Konstantin Šindelář

Kir Bulyčov

Osada

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © Kira Soshinskaya – Heirs, 2014

All rights reserved.

Translation © Konstantin Šindelář, 2015

Epilogue © Mikhail Manakov, 2015

Cover © Angela Harburn | Dreamstime.com

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2015

ISBN 978-80-7387-798-9

Stanislav Juhaňák – TRITON, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10

www.tridistri.cz

KIR BULYČOV

OSADA

KIR BULYČOV

OSADA

**V zajetí nelidského světa
je nejtěžší zůstat člověkem.**

Stanislav Juhaňák – TRITON

ČÁST PRVNÍ

PRŮSMYK

KAPITOLA PRVNÍ

V domě bylo vlhko, kolem lampy se hemžily mušky. Měla se už dávno zhasnout; matka na to samozřejmě zapoměla, jenomže venku prší, je tam pološero. Oleg ležel na lůžku, probudil se před chvílí. V noci hlídal osadu – zaháněl šakaly, celá smečka se jich drala ke kůlně, divže ho samotného nezakousli. V nitru cítil jen všednost a prázdnotu, třebaže by čekal spíš rozrušení, možná i strach. Vždyť je to padesát na padesát, jestli se vrátíš anebo ne. Padesát na padesát, padesát a padesát, a kolik vlastně bude padesát krát padesát, padesát na druhou? Rozespale počítal. Vždycky přece musí existovat nějaké zákonitosti, nějaké násobilky, jinak budeš pořád jenom nosit sovy do Athén. Mimochodem, už dlouho se chtěl Kmeta zeptat, co jsou tyhle sovy vlastně zač. Paradox. Sovy nikde, ovšem Kmet o nich pořád mluví, aniž by uvažoval nad smyslem fráze.

V kuchyni zakašlala matka. Vida, takže je doma.

„Jak to, žes nešla?“ zeptal se.

„Už jsi vzhůru? Dáš si polévku? Zrovna jsem ji ohřála.“

„Kdo šel na houby?“

„Mariana s Dickem.“

„Nikdo další?“

„Možná někdo z děcek.“

Mohli ho vzbudit, zavolat ho. Mariana to sice přímo neslibovala, ale bylo by přirozené, kdyby ho zavolala.

„Nemám chuť jíst.“

„Jestli deště nepřestanou,“ řekla matka, „okurky nestačí dozrát, než přijdou mrazy. Všechno obroste plísni.“

Matka vstoupila do místnosti, rozehnala dlaní mušky, sfoukla lampu. Oleg se díval do stropu. Žlutá skvrna plísně se rozrostla, změnila tvar. Ještě včera se podobala Vaitkusově tváři z profilu, i s bramboře podobným nosem. Dnes se nos nafoukl, jako by do něj píchla vos, zatímco celé čelo se prohnulo, vyboulilo. Vždyť Dicka to v lese stejně nebaví. Proč by měl sbírat houby? Je to přece lovec, člověk ze stepi, jak sám vždycky říkává.

„Mušek je moc,“ řekla matka. „V lese je jim zima.“

„To sis teda našla koho litovat.“

Dům byl rozdělený na dvě poloviny, v té druhé žil Kmet a dvojčata, kluci Durovovi. Vzal si je k sobě, když jim umřeli rodiče. Dvojčata vždycky postonávala – jedno se uzdraví, druhé nachladne.

Nebýt jejich nočního skuhrání, Oleg by nikdy nesouhlasil mít po nocích službu. Bylo slyšet, jak kluci sborově zafňukali – dostali hlad. Kmetův monolog, nezřetelný, vzdálený a důvěrně známý, asi jako hučení větru, náhle ztichl, zavržala lavice. To znamená, že Kmet vyrázil do kuchyně; hned vzápětí se rozhulákali jeho žáci.

„Proč bys měl chodit?“ řekla matka. „Kam byste asi došli?! Budete mít štěstí, když se vůbec vrátíte živí!“

Matka má na krajíčku. Poslední dobou pláče často. Hlavně v noci. Něco si mumlá, převaluje se a pak začíná tiše plakat – dá se to poznat podle toho, jak popotahuje nosem. Nebo si začíná jako nějakou mantru šeptat: „Nemůžu, já už nemůžu! Ať radši umřu...“ Kdykoli to Oleg slyší, strne, protože se stydí dát najevo, že nespí; je to, jako by špehoval, jako by viděl něco, co by neměl. A taky si stydí sám sobě přiznat, že mu matky není líto. Pláče kvůli tomu, co pro Olega neexistuje. Kvůli zemím, které nelze spatřit, kvůli lidem, kteří tu nikdy nebyli. Oleg si matku jinak vybavit ani nedokáže – jen takovou, jaká je dnes. Hubená a šlachovitá žena, rovné tmavé vlasy vzadu stažené do culíku; neustále z něho vypadávají a těžkými prameny klesají podél tváří, takže na ně matka musí foukat, aby si je dostala z obličeje. Má ho celý zarudlý, ten obličej, samý flíček po stepních běžcích, pod očima tmavé pytle, a samotné oči jsou příliš světlé, jakoby vybledlé. Matka sedí u stolu, mozolnaté ruce natažené, položené zhrublými dlaněmi dolů. Tak plač, rozplač se už! Určitě co chvíli vytáhne fotografii... No jistě, přisouvá si k sobě krabici, otevírá ji, vyndává fotku.

Za mezitěnou Kmet přemlouvá dvojčata, aby se najedla. Dvojčata fňukají. Žáci rámusí, pomáhají Kmetovi krmit ty dva malé. Jako by to byl úplně obyčejný den, kdy se nic nestane. Ale co asi dělají v lese? Za chvíli je tu poledne, oběd. Už je načase, aby se vrátili. Vždyť v lese se toho lidem může tolik přihodit.

Matka si prohlíží fotografii. Je na ní ona a otec. Oleg ten obrázek viděl snad tisíckrát a snažil se mezi sebou a otcem najít nějakou podobu. Nikdy se mu to nepovedlo. Otec je světlovlasý a kučeravý, rty má plné, bradu rozeklanou, vystrčenou vpřed. Usmívá se. Matka říká, že se vždycky usmíval. To matce se Oleg podobá víc. Ne dnešní, ale té na fotografii vedle otce. Rovné černé vlasy a tenké rty. Široké, husté, oblou-

kovitě klenuté obočí, pod ním jasně modré oči. A světlá plet se silným ruměncem. I Oleg se snadno červená. A rty má také tenké a vlasy černé jako matka na fotografii. Otec i matka jsou mladí a moc veselí. A takoví rozzářeni. Otec má na sobě uniformu, matka šaty bez rukávů. Říká se jim sarafán. Tenkrát, před dvaceti roky, Oleg ještě nebyl na světě. Zato před patnácti už ano.

„Matko,“ řekl Oleg, „nech toho, co už.“

„Nepustím tě,“ řekla matka. „Nepustím, a basta. Jen přes mou mrtvolu.“

„Matko,“ řekl Oleg a posadil se na lůžku. „Už dost, ano? Radši si dám tu polévku.“

„Je v kuchyni,“ řekla matka. „Ještě teplá.“

Oči má vlhké. Takže přece jen plakala. Jako by už Olega pohřbívala. I když, možná, že plakala steskem po otci. Ta fotografie pro ni byla člověkem. Zato Oleg si na otce ani trochu nevzpomínal, i když se o to snažil.

Postavil se a šel do kuchyně. Byl tam Kmet. Zrovna zatápěl pod plotnou.

„Pomůžu ti,“ řekl Oleg. „Chceš ohřát vodu?“

„Ano,“ řekl Kmet, „děkuji. Mám hodinu, víš. Potom se u mě zastav.“

* * *

Mariana nasbírala plný vak hub. Měla štěstí. Pravda, musela kvůli tomu jít hodně daleko, k samotné soutěsce. S Olegem by si až tam nikdy netroufla, ale s Dickem se cítila klidně, protože Dick se cítil klidně. Všude. Dokonce i v lese. I když raději měl přece jen step. Byl to skvělý lovec, který jako by se už jako lovec narodil, třebaže ve skutečnosti se narodil dřív, než byla postavena osada.

„Koukám, že jsi v lese jako doma,“ řekl Dick.

Řekl to nahlas. Šel vepředu a maličko bokem. Bunda kožešinou ven mu padla, jako by to byla jeho vlastní kůže. Ušil si ji sám. Jen málokterá žena z osady by to zvládla stejně.

Les byl řídký a pokřivený; stromy, jež zde dosahovaly jen o málo větší výšky než dospělý člověk, nakláněly vrcholky do stran, jako by se bály vysunout z masy svých sousedů. A dobře dělaly. Zimní větry by jim vrcholky brzy ulámaly. Z jehlic kapala voda. Déšť byl studený a Marianě mrzla ruka, v níž nesla vak s houbami. Přendala si ho do druhé ruky. Houby ve vaku se skřípavě rozpochybovaly. Dlaň bolela. Zadržela si do ní třísku, když vyhrabávala houby. Dick třísku vyndal, aby zabránil

otravě. Kdoví, co to bylo za jehlici. Mariana si z lahvičky, která jí vždy visela na krku, lokla hořkého protijedu.

U bílých kořenů borovice, silných a kluzkých, si všimla fialové skvrnky.

„Počkej, Dicku,“ řekla. „Je tam květina, jakou jsem ještě neviděla.“

„Nechceš se obejít bez kytek?“ zeptal se Dick. „Je čas jít domů. Něco se mi tu nezdá.“ Na nepřijemnosti měl Dick opravdu nos.

„Vteřinku,“ řekla Mariana a přiběhla ke kmeni.

Namodralá kůra borovice, měkká a pórovitá, slabounce pulsovala, jak do sebe nasávala vodu, zatímco kořeny se zachvívaly a vysouvaly prsty, aby jim neunikla jediná kapka deště. Byla to květina. Obyčejná květina, fialka. Jen podstatně sytější barvy a také větší než ty, jež rostly v blízkosti osady. Také ostny byly delší. Mariana prudce vyškubla fialku ze země, aby se květina nestačila kořeny zachytit borovice, a o vteřinu později se již fialka ocitla ve vaku s houbami, které se nyní rozhemžily a rozvzruly tak, že se Mariana nedokázala ubránit smíchu. A proto také hned neuslyšela Dickův výkřik:

„K zemi!“

Jakmile jí to došlo, skočila vpřed, padla na zem a přitiskla se k teplým pulsujícím kořenům borovice. Maličko se však opozdila. Tvář jí páčila tak, jako by do ní kdosi šplíchl vroucí vodu.

„Oči!“ křičel Dick. „Jsou v pořádku?“

Zprudka Marianu uchopil za ramena, odtrhl její bolestí křečovitě sevřené prsty od kořenů borovice a zvedl ji do sedu.

„Neotevírej oko,“ přikázal a jal se jí z obličeje rychle vytahovat drobnou tenkou jehličku. „Ty náno,“ povídal jí u toho rozzlobeně, „vůbec bys do lesa neměla chodit. Nauč se poslouchat. Pálí to, co?“

Znenadání nalehl na Marianu a povalil ji zpátky na kořeny.

„To bolí!“

„Proletěl ještě jeden,“ řekl; to už se zvedal. „Pak se podíváš. Rozbil se mi o záda.“

Dvě kuličky stepního běžce je minuly o nějaké tři metry. Pevné, spletené z jehlicím podobných semínek, avšak duté, a tedy lehounké jako vzduch; budou si poletovat tak dlouho, dokud náhodou nenarazí do stromu nebo dokud jimi nenadálý poryv větru nemrští proti skále. Milión takových kuliček zahyne zbytečně, ale jedna si najde svého medvěda, nabodá mu do teplého kožichu tisícovky jehliček a z těch pak časem vyraší mladé výhonky. Jsou velice nebezpečné, tyhle kuličky – během sezóny zrání musí být člověk v lese neustále ve střehu, nechce-li po zbytek života nosit na kůži hyzdivé flíčky.

„No nic,“ řekl Dick. „Všechny jehličky jsou pryč. A oči máš v pořádku. Protože to je to hlavní – aby se nedostaly do očí.“

„A co ranky, je jich hodně?“ zeptala se Mariana tiše.

„O svoji krásu nepřijdeš, neboj,“ řekl Dick. „A teď rychle domů, ať ti to Egle může namazat sádlem.“

„Ano, jistě,“ řekla Mariana a přejela si dlaní po líci.

Dick si toho všiml a klepl ji přes ruku: „Sahala jsi na houby, trhala jsi tu kytku, to ti přeskočilo? Chceš si tam zanést infekci?“

Houby mezitím vylezly z vaku a již se čile plazily mezi kořeny; několik se jich dokonce stačilo napůl zahrabat do země. Dick je Marianě pomohl všechny sesbírat. Jen tu nešťastnou fialku už nenašli. Potom Dick předal vak Marianě; byl sice lehký, ale Dick chtěl mít volné ruce. V lese o všem často rozhodují vteřiny, a tak je třeba, aby měl lovec ruce neustále v pohotovosti.

„Podívej se na mě,“ řekla Mariana, když si brala vak. Její chladná úzká dlaň s olámanými nehty se zdržela na Dickově ruce. „Je to se mnou moc zlé?“

„Vůbec to nestojí za řeč,“ řekl Dick. „Flíčky mají ve tváři všichni. Já taky. A hyzdí mě snad? Ne, je to tetování našeho kmene.“

„Tetování?“

„Copak jsi zapomněla? Když nás Kmet učil historii, říkal, že se tak divoké kmeny schválně zdobily. Byla to pocta.“

„To ale byli divoši,“ řekla Mariana, „jenže mě to bolí.“

„My jsme taky divoši.“

Dick již mířil kupředu. Neotáčel se. Mariana však věděla, že slyší všechno. Měl sluch lovce. Mariana přeskočila šedivý šlahoun dravé liány.

„Potom to začne svědit, tak moc, až skoro nemůžeš usnout. Hlavní je se neškrábat. Pak nezůstanou žádné stopy. Jenže všichni se i tak škrábou.“

„Já nebudu,“ řekla Mariana.

„Ve spánku se zapomeneš a stejně si to rozškrábeš.“

Děšť zesílil; vlasy se lepily k hlavě a z řas se řinuly krůpěje, ztěžující výhled, ovšem na její líce působila studená voda jako balzám. Marianu napadlo, že by stálo za to Dicka ostříhat – vždyť má vlasy až po ramena, překáží jí mu. Je to špatné, že žije sám. Všichni žijí ve společných domácnostech, jen on ne. Na druhou stranu, samotářský život vede už dlouho, od doby, co zemřel jeho otec. Nejspíš si stačil zvyknout.

„Cítíš něco?“ zeptala se Mariana, když si všimla, že Dick zrychlil.

„Ano,“ řekl, „zvířata. Nejspíš šakaly. Smečku.“

Rozběhli se, ale v lese je těžké běžet rychle. Ti, kdo běhají nebezpečně, skončí jako oběd dubu nebo líány. Houby se ve vaku zmítaly, ale Mariana je nechtěla vyházovat. Vždyť se už co chvíli objeví paseka a za ní osada. U ohrady určitě někdo drží hlídku. Viděla, jak si Dick zpoza opasku vytáhl nůž a pohodlněji uchopil svou kuší. I ona si nachystala nůž. Ten její však byl úzký, dobrý na řezání lián nebo na vyhrabávání hub. Jenomže když vás dohání smečka šakalů, je takový nůž k ničemu – to už je lepší popadnout klacek.

* * *

Oleg dojedl polévku a hrncem se zbytkem postavil co nejvýš, na polici. Po podlaze z udusané hlíny zapleskala bosá chodidla žáků; Oleg skrze střílnu ve zdi sledoval, jak děti – hned poté, co se vyvalily ze dveří – skáčou do velikánské kaluže, jež se venku rozlila během posledních několika dní. Vodní šplíchance na všechny strany! Potom kdosi zakřičel: „Červ!“ Děti byly rázem na jedné hromadě a snažily se chytit červa, který vystrčil z vody růžový ocas a švihal s ním žáky po nohách. Zrzavá Rút, Thomasova dcera, pronikavě zaječela – červ jí musel svou žahavou přísavkou zadržet holou ruku; z protějšího domu vykoukla její matka a křikla:

„Vy jste se snad zbláznili! Kdo takhle leze do vody?! To chcete přijít o ruce?! Okamžitě domů!“

Žáci se však rozhodli vytáhnout červa ven a Oleg věděl proč. Červ totiž na vzduchu mění barvu, tu je červený, tu zase modrý, což bývá náramně zajímavé, jenomže zajímavé je to pro ně, pro děti, ovšem ne pro jejich matky, které mají z červů, těch neškodných a zbabělých stvoření, panický strach.

Linda, Thomasova žena, stála na kraji kaluže a volala dceru; Oleg, aby předešel matčině otázce, prohodil: „Hned jsem zpátky.“

Vyšel ven a podíval se na konec malé ulice, kde u brány v ohradě stál s kuší v ruce Thomas. V celém Thomasově postoji bylo patrné napětí. „Něco se děje,“ řekl si Oleg. „Hned jsem věděl, že se něco děje. Dick ji zavedl někam daleko a tam se něco stalo. Dick si neuvědomuje, že je jiná, úplně jiná než on sám, že je třeba ji chránit.“

Děti táhly červa ven z kaluže; byl teď téměř černý a pořád se nedokázal smířit se zajetím. Vtom však do zajetí upadla i zrzavá Rút a Linda se jí jala vléci domů. Oleg se rozběhl k ohradě a až v běhu si uvědomil, že si sebou nevzal kuší, a že je tedy coby případná posila naprosto k ničemu.

„Co se děje?“ zeptal se Thomase.

„Myslím, že se kolem zase potulují šakali,“ opáčil ten, aniž by se otočil. „Smečka.“

„Stejná jako v noci?“

„Nevím. Dřív se přes den drželi zpátky. A co ty – čekáš na Marianu?“

„Odešla s Dickem na houby.“

„To vím, sám jsem je pouštěl ven. Ale neměj strach. Dokud je s Dickem, nic se jí nepříhoda. Je to rozený lovec.“

Oleg přikývl. Ta slova pro něho představovala křivdu, třebaže se Thomas Olega určitě nemínil dotknout. Tak se totiž věci měly – Dick byl spolehlivější, Dick byl skutečný lovec, kdežto on, Oleg, byl lovcem nanejvýš průměrným. Jako kdyby snad být lovcem představovalo vrcholný úspěch lidstva.

„Já to samozřejmě chápu.“ Thomas se znenadání usmál. Sklonil kuši a opřel se zády o sloup ohrady. „Jenomže se zkrátka jedná o otázku priorit. V nevelkém společenství, jako je, řekněme, to naše, zaostávají některé dovednosti, kupříkladu matematické, na hodnotové škále za jinými, jako je třeba schopnost skolit medvěda, což je sice nespravedlivé, ale zároveň také jednoduše vysvětlitelné.“

Thomasův úsměv byl zdvořilý – jeho dlouhé rty se v koutcích prohýbaly, jako by se mu nedokázaly vtěsnat do tváře. Měl ji tmavou, samá hluboká vráska, a oči dokonce ještě o odstín tmavší. Se žlutými bělmy. Thomase bolela játra. Možná to byla právě tato choroba, jež ho připravila o všechny vlasy a způsobovala mu časté záchvaty kašle. Thomas však byl vytrvalý a nejlépe ze všech znal cestu k průsmyku.

Znenadání Thomas prudce pozvedl kuši a bez míření vystřelil. Oleg vrhl pohled tam, kam zasvištěla šipka. Šakal nestačil uskočit. Vypadl z křovin, jako by ho křoviny celou dobu držely ve stoji a až nyní ho pustily. Zhroutil se na palouk, jedinkrát sebou škulb a strnul.

„Mistrovský zásah,“ řekl Oleg.

„Díky. Chtělo by to ho odtáhnout, než se sletí mrchožrouti.“

„Udělám to,“ řekl Oleg.

„Ne,“ řekl Thomas. „Není sám. Radši si skoč pro kuši. Děcka budou muset při návratu projít přes celou smečku. Kolik je v ní šakalů?“

„V noci jsem jich napočítal šest,“ řekl Oleg.

Šakalova černá tlama byla otevřená dokořán, trsy bílých chlupů trčely jako jehly.

Oleg se užuž začal otáčet, aby se rozběhl pro kuši, ale zarazil jej Thomasův hvizd. Byl hodně hlasitý, musel být slyšet snad v každém koutě osady.

Zastavit se? Ne, radši pro kuši! Zabere to jen minutku.

„Co se přihodilo?“ Matka stála ve dveřích.

Odstrčil ji, popadl ze zdi kuši, divže přitom nevytrhl hák. Kde jsou šipky? Pod stolem? Nebo je snad někam zašantročila dvojčata?

„Šipky jsou za plotnou,“ řekla matka. „Tak co se přihodilo? Něco s Marianou?“

Kmet vyběhl s kopím – těžko by mohl střílet z kuše jen jednou rukou. Oleg Kmeta předechnal; šipku z toulce vytahoval přímo za běhu, třebaže zrovna tohle by se za běhu určitě dělat nemělo. Celá drobotina osady se hrnula k ohradě.

„Zpátky!“ křikl Oleg hrozivým hlasem, ale nikdo jej neuposlechl.

Vedle Thomase již stál Sergejev, v ruce měl velký luk. Oba muži napjatě naslouchali. Sergejev zvedl ruku se dvěma chybějícími prsty, čímž nařídil každému, kdo přibíhal k ohradě, strnout.

A tu se zpoza šedivé rovné stěny lesa ozval výkřik. Lidský výkřik. Byl vzdálený, krátký a náhle přerušovaný; vystřídalo ho nekonečné ticho, neboť jediná živá duše v osadě se teď neodvažovala vydechnout. Zmlkla dokonce i nemluvnata v kolíbcích. A Oleg si představil, ne, dokonce zřetelně uviděl, jak kdesi tam, za hradbou deště a bělavých kmenů, uprostřed živé, dýchající a pohybující se masy lesa, stojí Mariana, zatímco Dick klečí na kolena a snaží se uchopit kopí levou rukou, neboť z pravice, rozervané šakalovými zuby, mu nezastavitelně tryská krev...

„Kmete!“ křikl Thomas. „Borisi! Zůstaň u ohrady. Olegu, ty poběž za námi.“

Na okraji lesa je dohonila teta Luisa se svým slovným tesákem, jímž minulý rok zahnila medvěda. Ve druhé ruce třímala doutnající kus dřeva. Teta Luisa byla velká, tlustá a strašlivá žena – chomáče krátkých prošedivělých vlasů jí čněly na všechny strany, dlouhé volné šaty se jí vzdouvaly jako zvon. Dokonce i stromy bázlívě stahovaly větve a svinovaly listy, neboť teta Luisa byla jako zlý duch, jehož ryk se v zimě ozývá ze soutěsky. A když teta Luisa škobrtla přes dravou liánu, ta se namísto toho, aby sevřela svou oběť, raději schovala za kmen stromu jako nějaký zbabělý had.

Thomas se zastavil tak nečekaně, že do něho Sergejev divže nenarazil, načež si do úst strčil dva prsty a zahvízdl. Nikdo v osadě neuměl hvízdát tak hlasitě.

Jakmile hvízd dozněl, postřehl Oleg, že celý les strnul, vyděšen lidským lomozem, lidským shonem a hněvem. Jediným zvukem zůstávalo těžké oddechování statné tety Luisy.

„Sem!“ zakřičela Mariana.

Její hlas se ozval docela blizoučko. Vlastně ani tak nezakřičela, jako spíš zavolala, jak se volává z opačného konce osady. A pak, když se znovu rozběhli, uslyšel Oleg i Dickův hlas, či spíše řev podobný zvířecímu, a také zlostné chrčení šakala.

Oleg se vrhl stranou, aby předběhl tetu Luisu, ale tu se před ním objevila záda Sergejeva, který se ani nestačil obléci, a tak utíkal pouze v kožených kalhotách.

Mariana, přesně jako v Olegově vidění, stála přitisknuta zády k měkkému bílému kmenu staré mohutné borovice, který se poddal směrem dovnitř, jako by se dívku snažil ochránit. Dick však neklečel. Místo toho se s nožem v ruce bránil velkému šedivému šakalovi, který uhýbal jeho ranám, kroutil se a syčel. Poblíž se na zemi zmítal jiný šakal, z boku mu trčela šipka. A ještě přinejmenším pět dalších sedělo opodál, jako diváci. Je to takový zvláštní šakalí zvyk. Nikdy neútočí všichni pospolu, nýbrž čekají. Pokud si s kořistí neporadí první, pustí se do ní druhý. A tak dále, dokud nezvítězí. Nijak se navzájem nelitují. Ani nevědí, co to znamená. Když Sergejev svého času jednoho šakala pitval, měl co dělat, aby našel mozek.

Přihlížející šakali jako na povel otočili mordy k lidem, kteří vtrhli na palouk. A Olegovi se zezdálo, jako by se v rudých flíčcích šakalích očí mihlo něco jako odsouzení. Copak to jde – útočit všichni najednou? Vždyť je to proti pravidlům.

Šakal, který se zuby snažil sevřít nůž a vyškubnout ho Dickovi z ruky, se znenadání svalil na bok; z kořene jeho dlouhého krku čněla šipka. Ukázalo se, že zatímco Oleg uvažoval co a jak, Thomas už stačil vystřelit. A Dick, jako by na to celou dobu čekal, se okamžitě otočil k ostatním šakalům a s kopím v ruce se na ně vrhl. Po boku se mu vmžiku objevili Sergejev i teta Luisa se svým tesákem a doutnajícím klackem. Než šakali stačili pochopit, co se děje, dva z nich již leželi mrtví; ostatní se stočili do klubíček – konce plochých šupinatých ocasů přitisknuté na lysé zátylky – a kvapně se odkutáleli do hustého mlází. Nikdo se za nimi nerozběhl. Oleg přikročil k Marianě:

„Jsi v pořádku?“

Mariana plakala. Tiskla si k hrudi pohybující se vak s houbami a hořce plakala.

„Tak mluv, mluv!“ polekal se Oleg.

„Poštípál mě stepní běžec,“ vzlykla Mariana. „Budu teď celá kropenatá.“

„Škoda, že jste dorazili tak rychle,“ řekl Dick a hřbetem dlaně si z tváře setřel krev. „Zrovna jsem se dostával do ráže.“

„Nepovídej hlouposti,“ řekla teta Luisa.

„Třetí nebo čtvrtý by tě dostal,“ řekl Sergejev.

* * *

Cestou k osadě začala Dickem lomcovat zimnice, šakalí kousnutí ještě nikdy nikomu nic dobrého nepřineslo. Všichni se okamžitě odebrali do Vaitkusova domu. Samotný Vaitkus stonal a odpočíval na lůžku, ale jeho žena Egle vytáhla z lékárničky – bedny v koutě – roztok pro obklad a výtažek proti šakalímu jedu, načež Dickovi omyla ránu a nařídila mu, aby se šel vyspat. Marianě namazali tvář sádlem. Dick odešel. Za jednu dvě hodiny mu horečka klesne, ale nyní se cítil opravdu mizerně a nechtěl, aby to ostatní viděli.

Egle postavila na stůl misku s cukrem, vyvařeným z kořenů bažinné ostřice. Jedině ona s Marianou dokázaly rozpoznat sladkou ostřici od obyčejné. A vlastně ještě malé děti, jež měly nos na to, která bylina je sladká a na kterou se naopak nesmí sahat. Poté Egle rozlila do hrnků vroucí vodu a pak už si každý sám nabíral lžící hustý šedý cukernatý rosol. U Vaitkusů to tak zkrátka chodí. I proto je všichni rádi navštěvují.

„Není to nic hrozného?“ zeptal se Thomas Egle. „Bude Dick moci jít?“

„Je jako kočka, všechno se mu hned hojí.“

„Máš přece jenom pochybnosti?“ zeptal se Sergejev.

„Nemám,“ řekl Thomas, „jiné východisko stejně není. Navrhujeme, abychom čekali další tři roky? To už tu všichni pomřeme.“

„Nepomřeme,“ ozval se ze svého lůžka Vaitkus. Plnovous a hustá hříva vlasů mu zakrývaly skoro celou tvář. Vidět byl jen červený nos a světlé skvrny očí. „Jen definitivně zdivočíme.“

„To je přece totéž,“ řekl Thomas. „Dostat tak do rukou Daniela Defoea, toho bídného lháře!“

Vaitkus se rozesmál, i když to znělo spíš jako záchvat kašle.

Oleg už tyhle řeči slyšel. Věst je nyní bylo zbytečné a jalové, úplně k ničemu. Už chtěl vyrazit do kůlny za Kmetem – věděl, že tam právě se svými žáky stahuje zabitě šakaly – a promluvit si s ním. Prostě si jen popovídat. Pak se ale podíval na misku s cukrem a rozhodl se, že ho ještě trochu sní. Doma s matkou dojedli svůj díl již předminulý týden. Nabral si tedy cukru, ale ne moc, aby lžice nebyla plná. Vždyť se sem nepřišel přejídat.

„Pij, Marjanko,“ řekla Egle. „Jsi unavená.“

„Děkuji,“ řekla Mariana, „ještě dám odmočit houby, než stačí usnout.“

Oleg si Marianu prohlížel tak, jako by ji viděl poprvé v životě; dokonce si zapomněl zvednout lžici k ústům. Mariana má rty jako namalované – zřetelné, na krajích malinko tmavší, prostě úžasné rty, jaké nemá nikdo jiný v celé osadě. I když se trochu podobá Sergejevovi. Ale vážně jen trochu. A nejspíš se podobá i matce, třebaže na tu si Oleg nevzpomínal. A možná také svému dědovi? Úžasná věc, tahle genetika. Kmet v pařeništi – jámě za kůlnou, Marianině panství – prováděl pro své žáky experimenty s hrachem. No, vlastně ne přímo s hrachem, ale se zdejší čočkou, ovšem všechno sedělo, jen s určitými úpravami. Sady chromozomů jsou samozřejmě odlišné. Mariana má trojúhelníkový obličej, čelo i lící kosti široké, ovšem bradu špičatou; oči tedy měly ve tváři spoustu volného místa, a tak ho také všechno obsadily. A krk má dlouhý, s růžovou jizvou z boku, ještě od dětství. Na tu si Mariana zvykla, ale kvůli stepnímu běžci se trápí. Není to jedno, jestli má člověk ve tváři flíčky anebo ne? Každý je má. A místo korálů má Mariana na krku – jako všichni obyvatelé osady – provázek a na něm dřevěnou lahvičku s protijedem.

„Představ si, že pochod skončí tragicky,“ řekl Sergejev.

„To bych nerad, když se ho sám účastním,“ řekl Thomas.

Vaitkus se opět zasmál.

„Chlapci, Dick s Olegem,“ zažbluňkalo to odkudsi z prostředka jeho plnovousu, „jsou nadějí naší osady, její budoucností. A ty jsi jeden ze čtyř posledních mužů.“

„Připočti ještě mě,“ řekla basem teta Luisa a jala si hlasitě foukat do hrnku, aby zchladila jeho vroucí obsah.

„Mě nepřesvědčíš,“ řekl Thomas. „Ale jestli se moc bojíš, co kdybychom nechali Marianu tady?“

„Bojím se o dceru, ano,“ řekl Sergejev. „Ale my se tu teď bavíme o zásadnějších věcech.“

„Půjdu namočit ty houby,“ řekla Mariana a lehce se zvedla.

„Kost a kůže,“ řekla teta Luisa, pohled upřený přímo na ni.

Když míjela otce, dotkla se Mariana konečky prstů lehounce jeho ramene. Sergejev zvedl dlaň se třemi prsty, aby ji položil na Marianinu ruku, ale dcera se již odtáhla a rychle prošla ke dveřím. Ty se otevřely, vpustily dovnitř rytmický šum deště a pak se hlasitě zabouchly. Oleg se divže nerozběhl za ní, ale ovládl se – bylo by to neslušné.

Z druhé místnosti vyšel nejistým krokem jeden z Vaitkusových synů. Kolik že mu to vlastně je? První se narodil minulé jaro a druhý nedávno,

když už napadl sněh. To znamená, že tomuhle musí být rok a půl. A celkem mají Vaitkusové šest dětí. Světový rekord.

„Cukšík,“ řeklo dítě nazlobeně.

„Já ti dám cukřík!“ rozhořčila se Egle. „Koho že to tady bolí zuby? Mě snad? A kdo chodí naboso? Já?“

Zvedla klučinu a odnesla ho z místnosti.

Oleg spatřil, že si jeho ruka mimovolně znovu nabrala cukr z misky. Rozzlobil se sám na sebe a vylil celou lžici zpátky. Prázdnou si ji pak zvedl k ústům a olízal.

„Nechceš ještě trochu vroucí vody?“ zeptala se teta Luisa. „Je mi těch našich děcek líto, jak nikdy nejsou úplně najezená.“

„Teď to ještě nic není,“ řekla Egle, která se právě vrátila do místnosti. Zpoza jejích zad se ozýval basový řev Vaitkuse mladšího. „Zrovna začaly růst houby. A vitaminů je dost. S tuky je to ovšem horší...“

„My už půjdeme,“ řekla teta Luisa. „Jsi celá bledá.“

„Víš přece proč.“ Egle se pokusila usmát, ale výsledkem byla jen jakási bolestná grimasa.

Egle před měsícem porodila dítě, holčičku, mrtvou. Kmet řekl, že už je moc stará na to, aby rodila. A že organismus má vyčerpaný. Jenomže ona je strašně zodpovědná. Rod musí pokračovat. „Chápeš to?“ Oleg to chápal, i když řeči na tohle téma mu nebyly příjemné, neboť hovořit o tom mu připadalo neslušné.

„Díky za pohoštění,“ řekla teta Luisa.

„Jak se ti povedlo se takhle nafouknout, to mi tedy hlava nebere,“ řekl Thomas, zatímco sledoval, kterak objemné tělo tety Luisy pluje ke dveřím.

„Jedno je jisté – blahobytný život za to nemůže,“ řekla Luisa, aniž by se otočila. Ve dveřích se ještě zastavila a řekla Olegovi: „Pro všechen ten rozruch ses dneska zapomněl zastavit u Kristýny. A ony tam na tebe čekají. To není hezké.“

No jistě. Ani trochu to není hezké! Vždyť tam měl být už před hodinou.

Oleg vyskočil.

„Hned jsem tam.“

„To nic, to já jen tak, pro pořádek,“ řekla teta Luisa. „Zajdu tam sama. Jen co nakrmím ty svoje sirotky.“

„Nemusíš.“

Oleg se vyřítit ven hned za tetou Luisou. Najednou si vzpomněl, že Egle zapomněl poděkovat za vodu s cukrem, a zastyděl se. Už ale nebyl čas se vracet.

Vykročili spolu, bok po boku, byl to jen kousek. Vždyť celá osada by se dala podél ohrady oběhnout ani ne za pět minut.

Domy pod šikmými pultovými střechami se tlačily, tiskly se jeden k druhému, vytvářejíce dvě řady po obou stranách rovné cestičky, která roztínala osadu vedví – od brány v ohradě až po společnou kůlnu a skladiště. Deštěm zmáčené střechy, pokryté dlouhými plochými listy růžových vodních tulipánů, se matně leskly, odrážela se v nich vždy šedivá a vždy zamlžená obloha. Čtyři domy na jedné straně, šest na druhé. Pravda, tři z nich teď byly prázdné. Po loňské epidemii.

Kristýnin dům je předposlední, za ním už stojí jen ten Dickův. Teta Luisa bydlí naproti.

„Nebojíš se odejít?“ zeptala se teta Luisa.

„Musí se to udělat,“ řekl Oleg.

„Odpověď hodná muže.“ Teta Luisa se neznámo proč pousmála.

„A co Sergejev, pustí Marianu?“ zeptal se Oleg.

„Půjde, určitě s vámi půjde, ta tvoje Mariana.“

„Nic se nám nestane,“ řekl Oleg. „Jsme čtyři. Všichni ozbrojení. A do lesa nejdeme poprvé.“

„Do lesa ne,“ souhlasila Luisa, „ale v horách je všechno úplně jinak.“

Zastavili se na cestě mezi domy Kristýny a Luisy. Luisiny dveře byly pootevřené, leskly se v nich oči – Kazik, Luisin osvojenec, už na tetu čekal.

„V horách je to zlé,“ řekla Luisa. „Celý život si budu pamatovat, jak jsme přes ně šli. Lidé umrzali doslova před očima. Každé ráno, když jsme vstávali, se našel někdo, koho už nešlo vzbudit.“

„Teď je léto,“ řekl Oleg. „To znamená žádný sníh.“

„Přání otcem myšlenky. V horách je sníh vždycky.“

„Ale jestli nebude možné projít, vrátíme se,“ řekl Oleg.

„Vraťte se. Radši se vraťte.“

Luisa se otočila ke svému domu, Kazik jí vyběhl vstříc. Oleg šťouchl do Kristýniných dveří.

U Kristýny je vždycky dusno, páchne to tu čímsi nakyslým, plíseň již pokryla všechny stěny jako tapeta, a třebaže je žlutá, tahle plíseň, a oranžová a zářivá, v místnosti díky ní není o nic větší světlo. A lampa nesvítí.

„Ahoj,“ řekl Oleg a přidržel dveře, aby rozeznal, kdo je kde v tmavé místnosti. „Ještě nespíte?“

„Ach,“ řekla Kristýna, „takže jsi přece jen přišel. A to už jsem si říkala, že nepřiješ, hned mě napadlo, že na to zapomeš. Chystáte se teď přece do hor, tak proč myslet na mě?“